

FYLKESRÅDSSAK

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
	Fylkesrådet	15.10.2013

Høring - ordning med fleksibel kvoteutnyttelse for industrieide torsketrålere

Sammendrag

Fylkeskommunen har mottatt en høringssak fra Fiskeri- og kystdepartementet om fleksibel kvoteutnyttelse for industrieide torsketrålere. En ny bestemmelse i forskrift om strukturkvoteordning mv i havfiskeflåten, skal muliggjøre dette. Høringsfristen er satt til 16. oktober 2013.

Departementet vil legge til rette for en ordning med større fleksibilitet i kvotedisponeringen mellom ferskfisktrålere og frysetrålere, innad i rederiet. Dette bl.a. for å imøtekomme rederiene, som ønsker et system hvor en eller flere båter kan fange og levere en større andel fersk fisk til landanlegg, for derved å oppnå en høyere andel fersk bearbeiding.

Forslaget bør sees på som et tiltak for å oppnå noe mer fleksibilitet ved å kunne la den eller de fartøyene som er mest egnet til å fiske og levere fersk torsk, få anledning til å øke leveransene ved å hente inn kvote fra andre fartøy i samme rederi. I så måte er forslaget fornuftig og bør støttes. Imidlertid er ordningen utformet ensidig mot filetproduksjon og anlegg som produserer filet. Dette synes mangelfullt. Det kan også være på sin plass å minne om høringssaken om innskjerpede leveringsforpliktelser for industrieide torsketråler, jfr. FT-sak 21/13. Denne saken er enda ikke blitt fulgt opp av departementet, og forslaget til ordning med fleksibel kvoteutnyttelse kan anses som en reserveløsning inntil så er blitt en realitet.

Bakgrunn

Fiskeri- og kystdepartementet har i brev av 9.september sendt på høring forslag om å etablere en ordning med fleksibel kvoteutnyttelse for industrieide torsketrålere. Departementet foreslår at det tas inn en ny bestemmelse, §16, i forskrift av 4.mars 2005, nr. 193, om strukturkvoteordning mv. for havfiskeflåten, fastsatt med hjemmel i havressursloven § 12 og § 14, sålydende:

(Ny) § 16 Flexibel kvoteutnyttelse for torsketrålere

Det kan gis tillatelse til at kvotene av torsk, hyse og sei nord for 62°N som tildeles for fiske med en torsketråler, jf § 1 bokstav a, omfordeles helt eller delvis til andre torsketrålere.

Slik tillatelse kan bare gis dersom

- a) det avgivende og det mottakende fartøyet har samme direkte eller indirekte majoritetseier,*
- b) denne eieren også driver fiskeindustribedrifter som bearbeider fangsten fra fartøyene,*

c) omfordelingen innebærer at det leveres en større andel fersk torsk fra eierens torskestrålere samlet enn uten slik omfordeling og

d) tilsvarende omfordeling tidligere år har medført at eierens foredlingsbedrift eller foredlingsbedrifter har økt sin produksjon av fersk filet.

Søknad om omfordeling skal gjelde et kalenderår, og må fremmes senest 30. november det foregående året.

Problemstilling

Fiskeridepartementet anfører at dagens reguleringsordning for de industrieide torskestrålerne er noe stivbeint, idet fartøyene ikke har anledning til å flytte kvoter mellom båter innen sammen rederi. Rederiene ønsker et system hvor en eller flere båter kan fange og levere en større andel fersk fisk til landanlegg, for derved å oppnå en høyere andel fersk bearbeiding.

Departementet ønsker en ordning som legger til rette for større fleksibilitet i kvotedisponeringen mellom ferskfiskstrålere og frysestrålere, innad i rederiet. Det skal være mulig at det fartøyet som det flyttes kvote fra, kan fortsette i fiske enten på andre fiskeslag, for eksempel fiske sei for ombordfrysing, eller fiske deler av torskekvoten som skal leveres fryst, mens resten av torskekvoten flyttes til en ferskfiskstråler for å øke andelen ferske leveranser til landanlegget og dermed legge til rette for å øke andelen ferske filetprodukter ut til markedene. En rederikvoteordning hvor ett fartøy må ut av fiske når kvoten fiskes av et annet er derfor ikke ønskelig.

Forslaget er motivert av ønsket om å legge til rette for økt ferskfiskproduksjon i filetindustrien. Departementets forslag er derfor ikke fokusert mot effektene for flåtesiden, men mot landsiden. Begrunnelsen for forslaget ligger i de økonomiske fordelene ved en økt satsing på å utnytte Norges konkurransefortrinn ved nærhet til ressursene, og dermed mulighetene for økt verdiskaping lokalt og nasjonalt gjennom tilrettelegging for økt produksjon av ferske filetprodukter. Siktemålet er å finne enkle tiltak som kan bidra til at fiskeindustrien blir leveringsdyktig på avtalte volum av ferske filetprodukter over en avtalt periode, innenfor de rammer som settes av at man faktisk driver produksjon basert på høsting av en naturressurs som er tilgjengelig i ulik grad, gjennom året.

Departementet foreslår at det blir åpnet opp for at kvoten, eller deler av kvoten, av ett eller flere fiskeslag kan flyttes fra fartøy som fryser fangsten om bord, til fartøy som leverer fersk fangst. Det åpnes ikke for "snikstrukturering" ved at et fartøy kan tas ut av fisket. En slik fleksibel kvoteordning vil gi rederiene mulighet til å utnytte fartøyene mer effektivt, og vil i større grad kunne tilpasse leveransene fra flåten i forhold til industriens råstoffbehov. I og med at forslaget er begrunnet i fiskeindustriens behov for ferskt råstoff av hvitfisk utenom de utpregede sesongene, foreslår departementet at dette blir begrenset til å gjelde for torskestrålgruppen.

Vurderinger

Departementet ønsker med sitt forslag å komme de to industrieide trålselskapene, Havfisk AS og Nergård AS til gode. Forslag erstatter ikke selskapenes leveringsforpliktelser (tilbudsplikten) og representerer heller ingen innskjerpelse av denne. Forslaget bør sees på som et tiltak for å oppnå noe mer fleksibilitet ved å kunne la den eller de fartøyene som er mest egnet til å fiske og levere fersk torsk, få anledning til å øke leveransene ved å hente inn kvote fra andre fartøy i samme rederi. I så måte er forslaget fornuftig og bør støttes.

Imidlertid er ordningen utformet ensidig mot filetproduksjon og anlegg som produserer filet. Dette synes mangelfullt. Ordningen bør omfatte også andre anvendelser enn filet. Dette vil gi anleggene større fleksibilitet og mulighet til å tilpasse seg endringer i markedssituasjon.

Det har i relasjon til trålernes etter hvert manglende evne til å levere høykvalitets ferskt råstoff vært diskutert om rederiene burde kunne overføre/leie ut kvote til kystfartøyer. Dette er ikke berørt i notatet, men bør etter fylkesrådets vurdering adresseres som en problemstilling i tilknytning til målet om å øke andelen fersk fisk og fersk filet produksjon.

Det kan også være på sin plass å minne om leveringsforpliktelsene som skal ligge i bunnen for de industrieide torsketralerne. Det vises her til FT-sak 21/13 om høring av forskrift om leveringsplikt for fartøy med torsketraltillatelse, hvor fylkestinget anbefalte å innskjerpe leveringsplikten gjennom blant annet kjøpsplikt når det er sammenfallende eierskap mellom fartøy og landanlegg. Denne er enda ikke fulgt opp av departementet.

Konsekvenser

Saken har ingen administrative eller økonomiske konsekvenser for Nordland fylkeskommune

Vedtakskompetanse

Det vises til FT-sak 111/2012 – Delegasjonsreglement for myndighet fra fylkestinget – kapittel 5, pkt. 5.2.2, sektoren næring og regional utvikling, bokstav c.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkesrådet er positiv til at Fiskeri- og kystdepartementet ønsker å legge til rette for økte leveranser av ferskt råstoff til landindustrien. Dette bidrar til å styrke landsdelens posisjon som leverandør av høykvalitets fersk fisk og i så måte styrke vårt konkurransefortrinn. Fylkesrådet mener at en variert og mangfoldig fiskeindustri har en avgjørende betydning for norsk fiskerinæring, ikke minst i forhold til regjeringens visjon om Norge som verdens fremste sjømatnasjon.
2. Fylkesrådet er imidlertid bekymret over- og mener det er uheldig at Fiskeri- og kystdepartementet setter likhetstegn mellom landindustrien og filetindustrien. Det er et faktum at foredlingsbedriftene produserer mer enn bare filet. Andre anvendelser bør derfor også omfattes av ordningen.
3. Fylkesrådet mener dessuten at det i den nye bestemmelsen, § 16 i den aktuelle forskriften, også må fremkomme at andre foredlingsanlegg som ikke driver med filet, men som direkte eller indirekte har eierskap i torsketralere med leveringsplikt også skal tilbys økt andel fersk torsk til bearbeiding. Fylkesrådet vil peke på at det vil være svært uheldig dersom ordningen medfører at økte leveranser av ferskt råstoff fra fartøyene samlet, kun tilgodeser et anlegg eller en region, og at dette er grunnlag nok for å få innvilget senere søknader.
4. Fylkesrådet viser til at denne ordningen kan anses som en reserveløsning for at innstramningen i leveringspliktene ennå ikke er fulgt opp. I høringsnotatet forutsettes det at leveringsplikten opprettholdes og overholdes, også overfor andre foredlingsbedrifter enn fartøyeierens egen bedrift. Fylkesrådet registrerer imidlertid at dette ikke inngår i forslaget til ny bestemmelse, og ber om at også dette forskriftsfestes i bestemmelsen som foreslås tas inn som ny § 16. Det vises her til høringsuttalelse fra Nordland fylkeskommune datert 1.3.2013.

5. Fylkesrådet vil til sist henvise til spørsmålet om fritt redskapsvalg og ber departementet vurdere om det kan være aktuelt for trålrederiene å overføre/leie ut kvote til kystfartøyer i perioder med sikte på å levere høyere andel fersk fiske og eventuelt levende fisk til landanlegg. Dette vil kunne sette landanlegg i stand til å forlenge produksjonssesongen, samt betjene markeder som utelukkende ønsker høykvalitets ferskt råstoff.

Bodø den 22.10.2013
Arve Knutsen
fylkesråd for næring
sign

22.10.2013 Fylkesrådet
FRÅD-217/13
Vedtak
Innstillingen vedtatt